

Moc takových hokejistů nebylo a není. Igor Larionov je jako člen Triple Gold Clubu čtyřnásobným mistrem světa, trojnásobným vítězem Stanley Cupu, dvojnásobným olympijským šampionem a samozřejmě i vyslancem hokejové Síně slávy. Nenápadný vzrůstem, ale nápadný projevem na ledě, strávil s hokejem 50 let, z toho více než polovinu jako profesionální hráč. Na cestě ke svému třetímu Stanley Cupu poslal v roce 2002 do kolen Carolina Hurricanes ve 3. finále vítězným gólem ve 3. prodloužení. Pracuje jako hokejový agent, ale když promluví, pochopíte, proč dostal přezdívku Profesor.

TEXT: MICHAL BARDA

MUSÍTE ZKUSIT, JESTLI TO DOKÁŽETE!

Pane profesore, sice jsem kdysi sportoval, ale hokej jsem nikdy pořádně nehrál. Kdybychom teď šli ven na led, dokázal byste mě naučit bruslit? „Určitě, nikdy není pozdě. Jak jste teď starý?“

Opravdu to mám říct?

(se smíchem) „No, třeba pan Putin taky hraje hokej. Bruslil jsem s jedním z nejlepších producentů Hollywoodu Jerryem Bruckheimerem; bylo mu, myslím, 56 let, když si poprvé obul brusle. Takže myslím, že bych vás to naučil. Musíte si jen nazout brusle, pokrčit kolena a držet rovnováhu. Nejdříve bych vás postrkoval já a pak byste bruslil sám – je to snadné.“

Kdybychom to opravdu zkusili, měl byste se mnou trpělivost, nebo byste na mne spíš použil hokejku, abych se naučil bruslit rychleji?

„To ne, s bruslením musíte být trpělivý, vyžaduje to cvik. Ze začátku možná tak deset opakování, protože musíte zpevnit trup, abyste udržel rovnováhu. Jakmile byste pochopil princip bruslení, bylo by to fajn a už by to šlo dobře. Jako dospělý byste asi sice nebruslil jako Sidney Crosby, ale bruslil byste.“

Když jste začal říkat „tak deset...“, měl jsem strach, že řeknete „tak deset let, než bych se to naučil“.

„To ne. Ale když jdete na led jako mladý a bruslíte každý den tři nebo čtyři hodiny, budete bruslit lépe než chodit, protože skoro celé dětství strávíte na bruslích. Můžete tančit, můžete dělat spoustu dalších věcí, protože na ledě strávíte spoustu času a nejsou v tom žádné čáry. Prostě jen každý pohyb děláte na ledě. Nemyslíte na to, jestli spadnete, je to věc rovnováhy a zapojení těch správných svalů.“

A kdo tedy naučil bruslit vás?

„Hmm, vlastně nikdo. Když si jako dítě nazujete brusle a jdete hrát hokej třeba na čtyři nebo pět hodin denně, tak prostě najednou bruslíte. Když srovnáte hokej a krasobruslení, tak krasobruslaři dostávají za bruslení známky. Ale v hokeji na tom nezáleží, jak se dostanete na druhou stranu a dáte gól. V hokeji na kráse bruslení tolik nezáleží. Mnohem důležitější je efektivita bruslení, protože hra je strašně rychlá a kontaktní a vy potřebujete čas, abyste udělal kličku nebo blafák proti velkému obránci. Musíte být schopen soupeře předstihnout, přebuslit a přehrát na malém prostoru a s fyzickou rezervou. A na to musíte mít techniku bruslení na opravdu vysoké úrovni, jinak vás někdo sestřelí.“

Takže se bruslení musí úplně zautomatizovat, abyste se mohl soustředit na hru?

„Ano, je to jako jízda na kole. Když se jako dítě naučíte jezdit na kole, budete to v pětasedmdesá-

IGOR LARIONOV

Narozen: 3. 12. 1960
ve Voskresensku

→ **Hráčská kariéra:** Chimik Voskresensk (1977-81), CSKA Moskva (1981-89), Vancouver Canucks (1989-92), Lugano (1992-93), San Jose Sharks (1993-95), Detroit Red Wings (1995-2000), Florida Panthers (2000), Detroit Red Wings (2000-03), New Jersey Devils (2003-04), Brunflo (3. švédská liga, 2005)

→ Největší úspěchy -

representace: na ZOH 2x zlato (1984, 1988) a bronz (2002), na MS 4x zlato (1982, 1983, 1986, 1989), stříbro (1987) a bronz (1985), na Kanadském poháru zlato (1981) a stříbro (1987), na juniorském MS 2x zlato (1979, 1980). Kluby: 3x vítěz Stanley Cupu (1997, 1998, 2002), 8x vítěz sovětské ligy (1982-89). **Individuální:** od roku 2008 je členem Hokejové Siné slávy v Torontu

→ **Současnost:** hráčský agent

„Můžete ukázat to nejlepší, co ve vás je, když máte okolo sebe lidi, kteří rozumějí vaši mentalitu, vašemu stylu a vaší představě o hře.“

POTŘETÍ ŠAMPIONEM NHL. IGOR LARIONOV SLAVÍ TRIUMF DETROITU V ROCE 2002. MEZI JEHO SPOLUHRÁČI BYLI STEVE YZERMAN, NICKLAS LIDSTRÖM, CHRIS CHELIONS, BRENDAN SHANAHAN, SERGEJ FJODOROV, BRETT HULL I TŘI ČEŠI: DOMINIK HAŠEK, JIŘÍ FISCHER A JIŘÍ ŠLÉGR.

FOTO: GETTY IMAGES

921

TOLIK ZÁPASŮ ODEHRÁL V NHL A ZÍSKAL V NICH 644 BODŮ ZA 169 GŮLŮ A 475 ASISTENCÍ.

ti pořád umět a nebudete muset myslet na to, jak udržovat rovnováhu a kroutit řídítky. S bruslením je to stejné.“

Začínal jste před padesáti lety ve Voskresensku na úplně jiné planetě, než máme dnes. Jaké byly vaše začátky?

„Začínal jsem na malém městě a prostě jsem hrál hokej. Vždycky moc záleží na tom, kdo vás koučuje. Já jsem měl štěstí na trenéra, který nás nechal hrát a bavit se hokejem. Nebylo tam zas tolik učení, prostě nám hodil puk a my jsme hráli hokej. Byla to opravdu taková mentalita a výchova malého města - bavit se hokejem, dát vždycky o gól víc a vyhrát. Myslím, že to bylo klíčové, protože kouč musí mladým hráčům umožnit si tu hru zamilovat. Když děti končí trénink, měly by se těšit, že příjdou příště zase. Tak by to mělo být a to by měl kouč umět: nechat děti hrát a pomáhat jim se zlepšovat, aby, až jim bude čtrnáct, viděly budoucnost v tom, že se chtějí zlepšovat samy.“

Co znamenalo vaše dětství ve Voskresensku pro vaši kariéru?

„V tom věku se to láme, potřebujete podporu trenéra i rodičů, protože se rozhoduje, jestli u sportu zůstanete, nebo jestli toho necháte a budete dělat něco jiného. Pro mě byly dva nebo tři roky strašně těžké, protože jsem byl malý a vždycky, když jsem si nazul brusle, hrál jsem proti větším klukům. Musel jsem pořád hledat způsob, jak bych je obelstil a přehrál, musel jsem hrát chytrý hokej. Pak jsem začal doma hrát za áčko, a když hraje takový hokej, všimnou si vás a dostanete šanci hrát za národák. Vyhrál jsem dva tituly juniorského mistra světa a trenér Tichonov mě tři roky lanařil, abych šel do CSKA. Nechtělo se mi a dvakrát jsem ho odmítl, měl jsem pocit, že bych byl doma za zrádce. Ale pak jsem pochopil, že jestli chci vyhrát olympiádu, budu se muset dál zlepšovat a budu muset jít do lepšího klubu.“

Zkoušel jste také jiné sporty?

„Ano, kromě hokeje jsem hrál i fotbal a taky badminton. Badminton jsem hrál celý rok, je to skvělá hra pro rozvoj myšlení a pochopení strategie hry. Hokejová sezona končila ve Voskresensku na konci března a od dubna do poloviny srpna jsem hrál fotbal. Hrál jsem v útoku, bavilo mě střílet góly. Takže jsem se snažil využít svoji hlavu a schopnosti, abych se prosadil i proti větším klukům.“

Kde a jak vznikla vaše přezdívka Profesor?

„Myslím, že někdy na začátku, když jsem hrál v CSKA, v jedenadvaceti nebo dvaadvaceti letech.“

Takže už někdy v jedenadvaceti letech jste byl profesorem?

„Souviselo to s tím, jak jsem přistupoval ke hře i k životu. Snažil jsem se vždycky hokej i život okolo sebe pochopit a porozumět mu. A z toho asi ta přezdívka vznikla.“

Pořád se hodně mluví o talentu. Co podle vás talent znamená?

„Myslím, že každý má nějaký talent. Je to ale jen malé procento úspěchu, vedle něj musíte mít pracovitost a píli. Podle mne je talent spíše vrozený, je to něco jako inteligence, jak umíte číst hru. To platí pro hokej i pro ostatní sporty: když máte talent, je začátek vždycky snazší. Ale pak záleží na píli, jak svůj talent využijete a jestli se stanete opravdu úspěšným hráčem a sportovcem. Když vidíte a vnímáte hru jinak než ostatní, dokážete jí vtisknout tvář a zároveň se udržujete ve špičkové formě, může z vás být superhvězda.“

Řekl jste, že talent má každý. Je taky hodně opravdu dobrých hráčů, ale skutečným lídrem se stane málokdo. Čím to je?

„Víte, to, jestli se hráč stane lídrem, ovlivňuje spousta faktorů. Musíte mít talent, musíte zvládnout různé dovednosti, ale musíte mít také charakter. Musíte mít výdrž a trpělivost, když věci nejdou, jak si představujete. Musíte mít odvahu překonávat překážky. Snažíte se vyšplhat úplně nahoru, a když už tam skoro jste, dva krůčky pod vrcholem začnete klouzat zpátky, protože už jste unavený nebo se něco nepovedlo. Jako lídr musíte mít cíl, pevného ducha, soutěživost i přesvědčení, že i když se vám právě nedaří, můžete to přesto dokázat.“

Může být součástí správného nastavení také to, že je člověk tak trochu rebel? Že dělá věci jinak, protože ve hře vidí možnosti, které jiní nevidí?

„Ano, máte pravdu. Někdy to funguje, někdy ale také ne. Můžete být rebel a vidět věci jinak, ale lidé, kteří vás koučují, vám také musí rozumět. Můžete být jiný než ostatní a další hráč může být zase jiný, protože má v sobě něco zvláštního, ale trenér tomu musí porozumět a pomoci hráči jeho záměr skutečně realizovat. To vyžaduje velkou trpělivost. Někdy kouč dost trpělivý není a chce, aby hráči hráli jako roboti. Někdy přijdeme o opravdu mimořádné mladé hráče, protože nedokážeme pochopit, co v sobě mají a co by z nich jednou mohlo vyrůst. Takže je to apel na trenéry, aby chápali tento psychologický aspekt a byli trpěliví. Každý hráč je jiný: někteří hráči umějí lépe střílet, někteří

IGOR LARIONOV
DOTÍRÁ NA VLA-
DIMÍRA RŮŽIČKU
V LUŽNÍKÁCH PŘI
MS 1986. SOVĚTI
BEZ JEDINÉ ZTRÁTY
VYHRÁLI ZLATO,
ČECHOSLOVÁCI
SKONČILI PŘI
OBHAJOBĚ TITULU
PÁTÍ.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

nahrávat, někteří zase skvěle tvořit hru. Trenér by měl být schopen to rozpoznat.“

Hodně jste ve své době bojoval s trenérem Tichonovem. Bylo to tím, že jste již jako mladý hráč vnímal možný potenciál svobody, pokud s ní hráč umí správně zacházet?

„V té situaci není snadné najít správnou rovnováhu. Nebylo pro mne v mládí snadné hrát v prostředí, kde na vás pořád někdo křičí a ječí a ponižuje vás. Na druhé straně je důležité, aby hráč v mladém věku dělal správné věci. Nelíbilo se mi, jak se k nám někdy chovali, ale když jdete na led, na ty pocity zapomenete, protože hrajete svou hru. Když budete umělec, třeba malíř, bez ohledu na pocity vezmete do ruky tužku a začnete tvořit, budete kreslit. Kdyby vám tu ruku někdo usekl, nebudete se moci vyjadřovat. Stejně jsme my vyjeli na led a začali jsme tvořit něco mimořádného.“

Vaše slavná KLM line, Krutov, Larionov, Makarov s beky Kasatonovem a Fetisovem, byla skvělým příkladem, jak v rámci dané taktiky posunout hru od naučených vzorců k volné improvizaci. Jak můžou hráči vyvinout takové schopnosti? Může je to

někdo naučit zvenku, nebo se to musí naučit sami?

„Všichni v naší pětce jsme byli skvělí hráči, pět osobností vedle sebe. Byli jsme v CSKA zavření ve sportovním centru bez rodin jedenáct měsíců v roce po mnoho let, trénovali jsme spolu třikrát i čtyřikrát denně. Když máte takový režim, je pro vás utkáni unikem. Je to, jako když sedíte v kleci, a najednou se otevřou dvířka a vy můžete vylétnout ven a užívat si život, než se zase vrátíte zpátky. Nikdy jsme se s Tichonovem nebavili, co budeme hrát, říkali jsme si to mezi sebou. Před zápasem jsme se sice dívali na video a mluvili o taktice, ovšem to je, jako když se na soupeře díváte přes sklo. Na ledě je ale živý a vy ho musíte přehrát, a to byla naše svoboda. Dvě hodiny jsme mohli svobodně létat a tvořit na ledě mistrovská díla, a pak zase šup do autobusu a zpátky do té klece. Stejně budovy, stejné bílé zdi a malá místnost, partička domina nebo kulečnicku – to byl celý náš život. Ale doba je dnes jiná a nová generace je taky jiná. Kouč musí vždycky najít rovnováhu mezi sportovním výkonem a normálním životem.“

Celý svět je dnes úplně jiný, na hráče číhá spousta lákadla a rozptýlení. Je součástí soustředění i nutnost mít jasný cíl?

„V CSKA JSME BYLI ZAVŘENÍ VE SPORTOVNÍM
CENTRU BEZ RODIN JEDENÁCT MĚSÍCŮ
V ROCE. DVĚ HODINY JSME MOHLI SVOBODNĚ
LÉTAT A TVOŘIT NA LEDĚ MISTROVSKÁ DÍLA,
A PAK ZPÁTKY DOKLECE.“

IGOR LARIONOV, >
VJAČESLAV FETISOV,
JOE SAKIC A SCOTT
NIEDERMAYER JSOU
JEDINÝMI HOKEJISTY
HISTORIE, KTEŘÍ
VYHRÁLI ZOH,
MS, STANLEY CUP,
KANADSKÝ ČI SVĚTOVÝ
POHÁR A JUNIORSKÉ MS

FOTO SPORT: MICHAL BERÁNEK

To všechno se vám povedlo. Když uděláme další skok o deset let: jaký cíl jste měl jako třicetiletá hvězda v NHL?

„Když jdete do NHL v devětadvaceti letech už s rozumem, už máte rodinu a dítě, a zažil jste úspěch, díváte se zpátky, vidíte to všechno a říkáte si: proč to vlastně dělám? Proč jdu vlastně do NHL? Máte olympijské medaile, vyhrál jste mistrovství světa, juniorské mistrovství i Kanadský pohár a jediné, co vám ještě chybí, je Stanley Cup. Takže to musíte jít v devětadvaceti letech zkusit, jestli to dokážete. To byl můj tehdejší cíl: vyhrát Stanley Cup.“

A dokázal jste to, a pro jistotu hned třikrát!?

„Ano, ale trvalo mi to osm let. Bylo to ve Philadelphii, kde jsme ve finále mého prvního Stanley Cupu dvakrát vyhráli nad Flyers, a já se díval do novin a říkal jsem si, že je to neuvěřitelné. Je mi 36 let a jsme dva zápasy doma v Detroitu od vítězství ve Stanley Cupu. Pak ten pohár vyhrajete a teprve si uvědomíte, co to znamená a jak obtížné to je. Je

to strašně dlouhá sezona a dlouhé play off, opravdový maraton. A když jedete průvodem v centru Detroitu a milion lidí v ulicích vás zdraví, teprve vám začne docházet, že Detroit Red Wings předtím pohár naposledy vyhráli v roce 1955, před 42 lety. Je to neuvěřitelné, kolik radosti a štěstí těm lidem přinášíte. 42 let na tu trofej čekali - 42 let!“

Je to vlastnost velkých hráčů, že se i v 36 letech dokážou učit, aby dosáhli na svůj sen?

„Je to především štěstí a privilegium, když máte okolo sebe dobré hráče, můžete se rozvíjet mnohem rychleji a vyjadřovat svou hrou. Můžete ukázat to nejlepší, co ve vás je, když máte okolo sebe lidi, kteří rozumějí vaši mentalitu, vašemu stylu a vaší představě o hře. Měl jsem štěstí, že jsem s takovými hráči hrál skoro celou kariéru, ať už to bylo v Chimiku Voskresensk, CSKA, Detroitu nebo San Jose. Když máte okolo sebe tak skvělé hráče, je strašně snadné mít úspěch a věřit, že se vám společně všechno povede. Není to jako v tenise, kde hraje každý jen sám za sebe. Je to týmová hra,

< **NEISLAVNĚJŠÍ HOKEJOVÁ FORMACE V ČASECH NEJVĚTŠÍ SLÁVY A PŘI SLAVNOSTI NA RUDÉM NÁMĚSTÍ V ROCE 2006. VPŘEDU ÚTOČNÍCI SERGEJ MAKAROV, IGOR LARIONOV A VLADIMIR KRUTOV. VZADU OBRÁNCI VJAČESLAV FETISOV A ALEXEJ KASATONOV.**

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

„Ano, dnes je strašně moc věcí, které hráče mohou rozptylovat. Dosáhnete prvních úspěchů a hned se kolem začne motat spousta lidí, kteří vám říkají, že jste nejlepší, a že jsou tu i holky a další věci v životě. Začnete ztrácet fokus a říkáte si: kámoš jde večer s přítelkyní do baru a já bych chtěl jít taky, ale mám večer zápas. Vždyť vlastně takhle ze života nic nemám a chtěl bych si taky trochu užít. Takhle začnete ztrácet směr. S věcmi v životě se to má tak: někdy existuje jen úzké okénko, které se otevře na malou chvíli právě teď, abyste se dostal na vyšší úroveň. Když si dokážete některé věci odříct a nechat je na později, může se vám to podařit. Tyhle věci vám neutečou a přijdou za vámi v životě později, až si začnete uvědomovat, co je pro vás důležité. Jestli chcete být nejlepší, aby se na vás večer chodilo dívat dvacet tisíc lidí, jak hraje, nebo jestli chcete být jako ti z vašich talentovaných kamarádů, kteří se rozhodli vyzkoušet všechno, a ztratili koncentraci na svou práci, na svůj výkon, na svou hru.“

Jaký jste tedy měl cíl jako desetiletý kluk ve Voskresensku?

„Je těžké mluvit v té době o nějakém cíli: hrál jsem hokej, chodil do školy a dělal domácí úkoly. Tehdy nebyli žádní agenti, sociální média ani Youtube. Když jsem jako hráč Chimiku Voskresensk začal chápat, že si CSKA stahuje nejlepší hráče z celé země, bylo mým cílem je porazit. Chtěl jsem být větší a silnější a jako místní kluk před svými kamarády a pěti tisíci diváky na domácím stadionu ve Voskresensku porazit CSKA.“

Zkusme přeskočit deset let: jaký cíl jste měl jako dvacetiletý nováček v dresu CSKA?

„Mým cílem bylo mít úspěch, stát se mistrem světa a získat olympijské zlato. Když mi bylo dvacet, byl jsem dvojnásobným juniorským mistrem světa a s tím jsem šel do CSKA. Můj plán byl mít skvělou kariéru, úspěch a být šampion.“

„Hrál jsem i badminton. Skvělá hra pro rozvoj myšlení a pochopení strategie.“

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

kde se to týká všech, a všichni mají jeden společný cíl, který chtějí společně dosáhnout - to je základ.“

Je to to, co se nyní snažíte naučit mladé hráče? Ukázat jim, co je smyslem hry, jak k ní přistupovat s pracovitostí, trpělivostí a pokorou, aby si jednou splnili své sny? Aby byli tak dobří, jako jste byl vy?

„Když pracuji s mladými hráči, kterým je šestnáct nebo sedmnáct let, je toho většinou hodně, co musíme zlepšit. Nebyl jsem s nimi, když jim bylo devět nebo deset, a tak se snažím spoustu věcí alespoň opravovat, což není snadné, hlavně bruslení. Bruslení se koriguje strašně špatně, protože to musíte dělat v mladém věku. Snažím se hráče naučit ten zbytek, jako je vnímání prostoru a času, čtení hry, zaměření na správné věci a pílí. Čím později se k tomu dostanou, tím obtížnější pro ně bude se to naučit a dostat se až na vrchol. Učím hráče, jak o sebe pečovat a jak se chovat k sobě i k ostatním - čestně a skromně. A píle musí být na nejvyšší úrovni: domácí úkoly máte dělat, když vás nikdo nevidí, v létě v tělocvičně. Když jako herec vyjdete na jeviště, diváci se přišli podívat, jak hrajete. Nezajímá je, co se dělo v zákulisí, co se vám honí hlavou, jestli u vás v rodině někdo umřel nebo jste se pohádal se ženou. Musíte vystoupit a po ty dvě

hodiny podat váš nejlepší výkon, protože kvůli tomu ti lidé přišli.“

Líbí se vám současná generace mladých ruských hokejistů?

„Mohl bych být spokojený, ale je to složitá otázka, protože život je teď jiný. Život hráčů se točí okolo rodičů, je tam i spousta korupce. Než přijmu rozhodnutí ohledně nějakého hráče, musím se o něm dozvědět všechno, musím ho mnohokrát vidět, hovořit se všemi trenéry, vědět, jak se hráč chová v šatně, ve škole, každý jednotlivý detail. Nechci zažívat problémy, když někoho doporučím. Chci, aby rodiče byli rodiči, a ne trenéry. Říkám jim: když mi budete důvěřovat, ukážu vašemu dítěti tu správnou cestu.“

Když teď uděláme dlouhatánský skok od vašeho třetího Stanley Cupu do současnosti: jaký sen může mít 57letý hokejový profesor Igor Larionov dnes?

„Dnes... Hmm, to je dobrá otázka. Přál bych si, aby hráči, o které se starám, zažili podobnou kariéru jako já, aby byli respektováni po celém světě, abych jim pomohl dosáhnout jejich snů a mít úspěch. A aby to byli hlavně dobří lidé. To je to, o co se snažím.“

^
PŘI BULY S BÖRJE SALMINGEM NA LEDĚ AIR CANADA CENTRE V TORONTU LONI PŘED ZÁPASEM LEGEND PŘI PŘÍLEŽITOSTI UVEDENÍ DALŠÍCH ČLENŮ DO SÍNĚ SLÁVY. TI STOJÍ ZA NIMI: ROGATIEN VACHON, SERGEJ MAKAROV, KALLI QUINNOVÁ, DCERA ZESNULÉHO PATA QUINNA, A ERIC LINDROS.

